

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne: **M. M.**, bytom B., t.č. bytom Š., proti žalovanému: **Ing. Š. M.**, bytom Š., v dovolacom konaní právne zastúpeného JUDr. J. O., advokátkou so sídlom L., **o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnosti**, vedenej na Okresnom súde Levice pod sp. zn. 11 C 265/2001, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 21. júla 2009 sp. zn. 11Co 1/2008, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalobkyni nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Levice rozsudkom z 30. októbra 2007 č.k. 11C 265/2001-569 zrušil podielové spoluvlastníctvo účastníkov konania k nehnuteľnostiam, ktoré sú vedené v Správe katastra Levice na liste vlastníctva č. X pre kat. územie P., na parc. č. X. o výmere X m² zastavanej plochy – dvor, parc. č. X o výmere X m² zastavanej plochy garáž so súpisným číslom X, parc. č. X o výmere X m² zastavanej plochy – sklad – na uhol' so súpisným číslom X, parc. č. X o výmere X m² zastavanej plochy – sklad so súpisným číslom X, parc. č. X o výmere X m² zastavanej plochy – výrobná so súpisným číslom X, parc. č. X o výmere X m² zastavanej plochy – kotolňa so súpisným číslom X a parc. č. X o výmere X m² zastavanej plochy a tieto prikázal do výlučného vlastníctva žalobkyne. Žalobkyni uložil povinnosť zaplatiť žalovanému 550.000,00-Sk do 15 dní od dňa právoplatnosti tohto rozsudku; súčasne nepriznal žalobkyni náhradu trov konania. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že po vykonanom dokazovaní zistil, že medzi účastníkmi konania nedošlo k dohode o zrušení

a vyporiadání podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam, pozemkom a stavbám, ktoré sú vedené v Správe katastra Levice na liste č. X pre katastrálne územie P., preto ho na návrh žalobkyne zrušil. Pri vyporiadání podielového spoluvlastníctva k týmto nehnuteľnostiam prihliadol na zistenie znalca o tom, že nehnuteľnosti sú dobre využiteľné na podnikanie a o tom, že nehnuteľnosti nie sú reálne deliteľné nakoľko jednotlivé stavby sú po stránke technológie užívania nehnuteľností na seba naviazané. Nie je možno rozdeliť ani dvor, nakoľko by tým bol znemožnený prístup doprave na nakládku a vykládku. Pretože rozdelenie nehnuteľností nie je dobre možné, súd prvého stupňa vyporiadal podielové spoluvlastníctvo k nehnuteľnostiam prikázaním veci za primeranú náhradu jednému vlastníkovi. Vzhľadom na rovnakú veľkosť podielov spoluvlastníkov ako ďalšie významné hľadisko pre vyporiadanie považoval hľadisko účelného využitia nehnuteľnosti.

Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Nitre rozsudkom z 21. júla 2009 sp. zn. 11 Co 1/2008 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil, žalobkyni nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. V celom rozsahu sa stotožnil so skutkovými zisteniami súdu prvého stupňa ako i s jeho právnym posúdením veci. Výrok, ktorým žalovanému nepriznal náhradu trov odvolacieho konania, odôvodnil odvolací súd poukazom na § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p. a tým, že žalobkyňa trovy nevyčísliła a ani jej žiadne nevznikli.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie, v ktorom namietal, že v konaní mu postupom súdov bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.) a rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnym posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Uviedol, že odvolací súd nenariadil pojednávanie, nevykonal dôkazy, rozhodné pre posúdenie veci, vykonané dôkazy nesprávne vyhodnotil a tým mu bola odňatá možnosť konať pred súdom. Nesúhlasil ani s právnym posúdením veci prvostupňoví a ani odvolacím súdom. Z týchto dôvodov žiadal zrušiť rozsudky súdov oboch nižších stupňov a vec vrátiť Okresného súdu Levice na ďalšie konanie.

Žalobkyňa sa k dovolaniu nevyjadrila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods.1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátkou, skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie súdu. Výnimočnosti tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti. Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, len v prípadoch, v ktorých ho pripúšťa zákon (viď § 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovoláním žalovaného napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Pokiaľ ide o dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu, je podľa § 238 ods. 1 O.s.p. dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu.

V danom prípade dovoláním žalovaného nie je napadnutý zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, ale taký potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že dovolanie proti nemu je prípustné. Dovolací súd v prejednávanej veci dosiaľ nerozhodoval, preto ani nevyslovil právny názor, ktorým by boli súdy viazané. Z týchto dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že dovolanie žalovaného nie je podľa § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. procesne prípustné.

Dovolanie žalovaného by mohlo byť procesne prípustné, len ak by konanie, v ktorom bol vydaný napadnutý rozsudok, bolo postihnuté niektorou zo závažných procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. Povinnosť skúmať, či konanie nie je zaťažené niektorou z nich, vyplýva pre dovolací súd z ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p. Dovolací súd sa preto neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa (aj so zreteľom na obsah dovolania) zaoberal tiež otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p. Uvedené ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu (aj rozsudku) odvolacieho súdu vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa

nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Treba uviesť, že z hľadiska § 237 O.s.p. sú právne významné len tie procesné nedostatky, ktoré vykazujú znaky procesných väd taxatívne vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia. Iné vady, i keby k nim v konaní došlo a prípadne aj mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, nezakladajú prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia. Z hľadiska posúdenia existencie niektorej z procesných väd v zmysle § 237 O.s.p. ako dôvodu, ktorý zakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, nie je pritom významný subjektívny názor účastníka, že v konaní došlo k takejto vade, ale len jednoznačné, všetky pochybnosti vylučujúce zistenie, že konanie je skutočne postihnuté niektorou z taxatívne vymenovaných väd.

Procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a písm. g/ O.s.p. dovolateľ nenamietal a v dovolacom konaní ich existencia nevyšla najavo. Prípustnosť dovolania žalovaného preto z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

So zreteľom na obsah dovolania sa dovolací súd osobitne zameril na posúdenie, či konanie nie je zaťažené vadou v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Odňatím možnosti konať pred súdom v zmysle tohto ustanovenia sa rozumie procesne vadný postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných práv účastníka konania (napr. práva zúčastniť sa na pojednávaní, vyjadrovať sa k veci, navrhovať dôkazy, podať opravný prostriedok alebo vyjadrenie, v stanovenej lehote urobiť procesný úkon a pod.).

V súvislosti s vyriešením otázky, či v prejednávanej veci došlo k dovolateľom namietanej vade konania treba uviesť, že dňa 15. októbra 2008 nadobudol účinnosť zákon č. 384/2008 Z.z., ktorý novelizoval Občiansky súdny poriadok a to aj jeho ustanovenie § 214. V čase keď odvolací súd rozhodoval, že predmetná vec bude vyhlásená bez nariadenia ústneho pojednávania, preto v zmysle § 156 ods. 3 v spojení s § 214 ods. 2 a § 211 ods. 2 O.s.p., boli čas a miesto verejného vyhlásenia rozsudku oznámené na úradnej tabuli súdu dňa 15.júla.2009. Napokon vyplýva to zo Zápisnice o vyhlásení rozsudku Krajského súdu v Nitre z 21.júla.2009 (č.l. 595 – 596 spisu).

Podľa § 214 ods. 1, 2 O.s.p. (účinného od 15.10.2008) na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie vždy, ak a/ je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b/ súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115 a bez nariadenia pojednávania, a c/ to vyžaduje dôležitý verejný záujem.

V zmysle § 372p O.s.p. sa na konania začaté pred 15. októbrom 2008 použijú predpisy účinné od 15.10.2008, ak nie je ďalej ustanovené inak. Keďže „ďalej“ nie je v možnosti odvolacieho súdu aplikovať ustanovenie § 214 ods.2 O.s.p. v znení od 15.10.2008 aj na konania začaté do tohto dňa „ustanovené inak“ krajský súd v Nitre postupoval správne, keď v danom prípade aplikoval ustanovenie § 214 ods. 2 O.s.p. v znení od 15.10.2008.

Z dikcie ustanovenia § 214 ods. 1 písm. a/, b/, c/ O.s.p. vyplýva, že bez pojednávania nemôže odvolací súd meritórne rozhodnúť veci, ak

- zistí, že je potrebné na účely správneho zistenia skutkového stavu vykonať (zopakovať) dôkazy,
- súd prvého stupňa rozhodol bez pojednávania
- to vyžaduje dôležitý verejný záujem.

V predmetnej veci je zrejmé, že odvolací súd sa stotožnil s dôvodmi rozsudku súdu prvého stupňa, teda mal za to, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav a o veci aj správne rozhodol, súd prvého stupňa rozhodol v predmetnej veci na pojednávaní a nejde tu ani o verejný záujem, keďže nejde o veci týkajúce sa v rôznych súvislostiach väčšieho okruhu osôb, napr. spory týkajúce sa územného celku a pod. Dohovor o ľudských právach a základných slobodách a ani z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva nemožno vysledovať, že by sa malo na všetkých súdnych inštanciách pojednávanie vykonávať verejne. Ak teda rozhodoval súd prvého stupňa na pojednávaní odvolací súd v zásade nemusí nariadiť pojednávanie. Odvolací súd však vždy môže nariadiť pojednávanie, ak to považuje za potrebné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že odvolací súd postupoval v súlade so zákonom, pokiaľ prejednal odvolanie proti rozhodnutiu prvostupňového súdu vo veci samej dňa 22. januára 2009 bez nariadenia odvolacieho pojednávania.

K námietke dovolateľa, týkajúcej sa dokazovania dovolací súd uvádza, že nevykonanie dôkazov podľa návrhov alebo predstáv účastníka konania nie je postupom, ktorým by mu súd odnímal možnosť konať pred súdom, lebo rozhodovanie o tom, ktoré dôkazy budú vykonané, patrí výlučne súdu, a nie účastníkovi konania (§ 120 ods. 1 O.s.p.). Ak súd niektorý dôkaz nevykoná, môže to viesť len k jeho nesprávnym skutkovým záverom a teda v konečnom dôsledku aj k nesprávnemu rozhodnutiu, nie však k zmätočnosti rozhodnutia.

Postup odvolacieho súdu nemal za následok odňatie možnosti žalovaného konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. nedošlo k znemožneniu realizácie jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom obhájenia ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Dovolací súd poukazuje na tú skutočnosť, že za postup súdu odnímajúci účastníkovi konania možnosť konať pred súdom v zmysle citovaného zákonného ustanovenia, nie je možné považovať postup súdu v súlade s príslušnými procesnými ustanoveniami. Nedošlo preto k nesprávnemu (závadnému) procesnému postupu súdu, ktorým by sa žalovanému znemožnila realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (pre úplnosť treba dodať, že nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je samostatným dovolacím dôvodom ani vtedy, keď je dovolanie procesne prípustné – viď § 241 ods. 2 písm. a/ až c/ O.s.p.).

Žalovaný v dovolaní ďalej namietal, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). I keby tvrdenia dovolateľa boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), dovolateľom vytýkaná skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací

súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo).

Zo všetkých uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že v danom prípade je dovolanie žalobcu v zmysle § 238 O.s.p. procesne neprípustné a že prípustnosť jej dovolania nemožno vyvodiť ani z § 237 O.s.p. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. So zreteľom na odmietnutie dovolania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

V dovolacom konaní úspešnej žalobkyni vzniklo právo na náhradu trov konania proti žalovanému, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Žalobkyňa nepodala návrh na rozhodnutie o priznaní náhrady trov dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p.) a trovy tohto konania nevyčísľila.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 13. decembra 2010

JUDr. Jana B a j á n k o v á, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť :
Hrčková Marta